

Duminica a 18-a după Rusalii

(Pescuirea minunată)

27 septembrie 2026

„În vremea aceea Iisus ședea lângă lacul Ghenizaret și a văzut două corăbii oprite lângă țărm, iar pescarii, coborând din ele, spălau mrejele. Atunci El, urcându-Se într-una din corăbii, care era a lui Simon, l-a rugat s-o depărteze puțin de la uscat și, șezând în corabie, învăța din ea mulțimile. Iar când a încetat să vorbească, i-a zis lui Simon: **Îndepărtează-te la adânc și lăsați în jos mrejele voastre ca să pescuiți.** Și, răspunzând, Simon a zis: Învățătorule, toată noaptea ne-am trudit și nimic n-am prins, dar, **după cuvântul Tău, voi arunca mrejele.** Și, făcând ei aceasta, au prins mulțime mare de pește, încât li se rupeau mrejele. De aceea, au făcut semn celor care erau în cealaltă corabie să vină să-i ajute. Și au venit și au umplut amândouă corăbiile, încât erau gata să se scufunde. Iar Simon-Petru, văzând aceasta, a căzut în genunchi, înaintea lui Iisus, zicând: **Ieși de la mine, Doamne, că sunt om păcătos!** Căci spaimă îi cuprinsese, pe el și pe toți cei ce erau cu el, pentru pescuirea atâtor pești. Tot așa și pe Iacov și pe Ioan, fiii lui Zevedeu, care erau împreună cu Simon. Și a zis Iisus către Simon: **Nu te teme; de acum înainte vei fi pescar de oameni. Și, trăgând corăbiile la țărm, au lăsat totul și au mers după El**” (Ev. Luca 5, 1-11).

Episodul pescuirii minunate descrie chemarea celor dintâi apostoli în frunte cu Petru la urmarea lui Hristos și constituie începutul transformării lor din simpli pescari în „pescari de oameni”. Deși în centrul pericopei evanghelice se află minunea pescuirii unei cantități enorme de pește, Domnul Hristos a folosit această minune drept pretext sau exemplu figurativ, pentru a oferi ucenicilor și tuturor celor care Îl vor urma învățături fundamentale pentru viața duhovnicească.

1. Chemarea apostolilor și invitația de a merge spre „adâncul inimii”

Esența pericopei din această duminică este cuprinsă în dialogul dintre Iisus și Petru, pe care îl vom analiza în rândurile următoare. Prima conversație dintre cei doi are loc înainte de pescuirea minunată, iar a doua după aceasta. Domnul Hristos deschide dialogul văzând neputința lui Petru, Iacov și Ioan de a prinde pește după o noapte întreagă de strădanii, spunându-i lui Simon Petru: **„Îndepărtează-te (corabia) la adânc și lăsați în jos mrejele voastre ca să pescuiți”**. Să ne imaginăm ce au însemnat aceste cuvinte pentru acești pescari atât de pricepuți, care cunoșteau marea în care pescuiau zilnic ca propria palmă. Prima tendință a fost să spună că nu pornesc din nou la pescuit, căci nu are sens, fiind resemnați și obosiți după o noapte epuizantă de încercări zadarnice. Acest lucru reiese clar din prima parte a răspunsului lui Petru: **„Învățătorule, toată noaptea ne-am trudit și nimic n-am prins”**. Însă Petru nu rămâne la resemnare, ci smerindu-se ascultă de Hristos: **„dar, după cuvântul Tău, voi arunca mrejele”**. Acest scurt dialog, format din doar două fraze, conține învățături duhovnicești esențiale pentru fiecare dintre noi.

Prima învățătură reiese din chemarea adresată de Iisus lui Petru să mână corabia „la adânc”. Sfântul Isaac Sirul și alți Sfinți Părinți ai Bisericii văd în aceste cuvinte o simbolică duhovnicească profundă cu privire la viața în Hristos. Mână „la adânc” este invitația de a nu rămâne în credință doar la suprafață, cum adesea se întâmplă, ci de a coborî mintea spre adâncul inimii, căci acolo se descoperă Dumnezeu omului în modul cel mai profund. **Sfântul Isaac spune că cea mai profundă credință constă în simțirea lui Dumnezeu în inimă!**¹. Asemenea lui Petru și apostolilor, care s-au străduit

¹ Părintele Placide Desseille, *Cununa binecuvântată a anului creștin. Predici la Duminicile și Sărbătorile anului liturgic*, Editura Doxologia, Iași, 2015, p. 69.

enorm până au prins mulțimea de pești, orice creștin, pentru a ajunge la simțirea lui Dumnezeu în inimă, are nevoie de un efort îndelungat de curățire a inimii, de asceză, de practicare a iubirii față de orice făptură și de omorâre a egoismului și autosuficienței. Ego-ul este cel care nu lasă harul dumnezeiesc să se coboare în inimă, căutând să umple toate colțurile minții și ale inimii noastre. Chiar dacă începem efortul de curățire a minții și a inimii, trebuie să facem aceasta încredințați că nu vom reuși cu propriile noastre puteri, ci numai prin harul lui Dumnezeu. Apostolii s-au străduit toată noaptea și nu au prins nimic, ci doar când i-a ajutat Hristos. De aici învățăm că **în viața duhovnicească contează mai întâi harul lui Dumnezeu și abia apoi priceperea omenească, însă harul se revarsă doar asupra celor stăruitori, smeriți și harnici**, căci așa apar apostolii în acest episod. Aceasta ne îndeamnă pe fiecare să facem ce putem, cât și cum putem, după priceperea noastră, să ne rugăm cum știm fiecare, dar să ne rugăm, să postim după puteri, să iubim și să iertăm cât putem de mult, iar Dumnezeu nu va pregeta să împlinească partea Sa. Chiar dacă uneori ne este greu și obosim, asemenea apostolilor, să spunem împreună cu Sf. Apostol Pavel „toate le pot întru Hristos, Cel ce mă întărește!” (Fil 4,13) și să continuăm străduința.

A doua învățătură centrală a Evangheliei de astăzi este aceea că **ascultarea de cuvântul lui Dumnezeu aduce multă bogăție în viața noastră**. Apostolii s-au străduit toată noaptea, dar au prins mulțimea de pești doar când Petru „după cuvântul Domnului” a mânat la adânc. Sf. Teofilact al Bulgariei spune că „noaptea”, când apostolii nu au prins nimic, este vremea cea înainte de venirea lui Hristos². Noi **putem spune că „noaptea” este vremea vieții și strădaniei omului fără Hristos**. A fi cu Hristos nu înseamnă însă o adeziune mentală la învățăturile Sale, ci împlinirea poruncilor Sale, în care El se descoperă ca „Lumină a lumii” (In 9, 5). Marele nostru poet creștin Ioan Alexandru spunea: **„Nu noi ținem poruncile, ci poruncile ne țin pe noi!”** Am întâlnit adesea persoane care și-au zidit viața fără Hristos, fără a respecta învățăturile dumnezeiești, iar după ani de strădanie și-au dat seama că „nimic nu au prins”. Au căutat bani și averi cu care și-au hrănit propriile patimi, iar în cele din urmă fie au pierdut averile, fie familia s-a destrămat, fie alte neajunsuri au îndurat, iar lipsa unui sens i-a condus la depresie și tristețe.

Un model frumos de viețuire în Hristos îl găsim, spre exemplu, în prima rugăciune de la Slujba Cununiei, unde preotul se roagă între altele pentru cei doi miri:

„Umple casele lor de grâu, de vin, de untdelemn și de toată bunătatea, ca să dea și celor lipsiți; și le împlinește lor și celor ce sunt dimpreună cu ei toate cererile pentru mântuire”³.

Dumnezeu binecuvântează așadar bogăția în familia creștină, dar pentru a dăruia din ea și celor sărmani. Evanghelia nu ne spune ce au făcut apostolii cu mulțimea peștilor, dar sigur au dăruit tuturor celor flămânzi și lipsiți, după cum i-a învățat Domnul Hristos cu alte prilejuri. Astfel, fiecare dintre noi este chemat astăzi să se întrebe unde sunt „mrejele goale” din viața lui și să asculte Cuvântul dumnezeiesc, spre a știi cum să mâne corabia vieții și a familiei sale „la adânc”.

2. „Ieși de la mine, Doamne, că sunt om păcătos!” – întâlnirea cu Dumnezeu ca *mysterium tremendum*

A doua parte a dialogului dintre Petru și Hristos are loc după pescuirea minunată, când apostolilor, resemnați după o noapte de strădanie, „li se rupeau mrejele” de mulțimea

² Sfântul Teofilact al Arhiepiscopul Bulgariei, *Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Luca*, Editura Sophia, București, 2007, p. 73.

³ Slujba Logodnei și a Cununiei, München, 2024, p. 41.

peștilor, încât corăbiile „erau gata să se scufunde”. De data aceasta conversația este începută de Petru, care plin de spaimă cade în genunchi înaintea lui Iisus și spune: **„Ieși de la mine, Doamne, că sunt om păcătos!”** Iisus îl liniștește, știind că Petru a făcut experiența prezenței lui Dumnezeu, spunându-i: **„Nu te teme; de acum înainte vei fi pescar de oameni”**. Evanghelia se încheie cu mențiunea că apostolii prezenți „au lăsat totul și au mers după El”.

În comentariul făcut la chemarea celorlalți apostoli la propovăduire din același capitol al Evangheliei după Luca (5, 27-32), părintele Andrei Scrima spunea:

„Dumnezeu este deci acest cuvânt care smulge. Dacă Îl ascult, cuvântul mă pune în mișcare. Nu atât în afară - mișcările exterioare au o limită - ci în mișcarea celui care odată împins din loc de această trecere a lui Dumnezeu nu se mai oprește niciodată”.

Apostolii au pornit așadar pe un drum nou în urma pescuirii minunate, pe care l-au încheiat prin dăruirea vieții lor în totalitate lui Hristos până la martiriu. Ce i-a pus pe apostoli în mișcare, în urmarea lui Hristos? **Experierea dumnezeirii lui Hristos în timpul pescuirii minunate, care i-a umplut atât de bucurie, cât și de spaimă.** Erau bucuroși de mulțimea peștilor pescuiți, însă Sfântul Luca menționează și faptul că „spaimă îi cuprinsese” pentru pescuirea atâtor pești. Cum putem explica această ambivalență a prezenței lui Dumnezeu? Orice creștin dorește să simtă prezența dumnezeiască cât de mult posibil, așteptându-se ca această experiență să fie o trăire plăcută și frumoasă, datorită bogăției darurilor și harurilor dumnezeiești. Prezența și experierea lui Dumnezeu este însă, în același timp, și înfricoșătoare. Marele filosof al religiilor Rudolf Otto (1869-1937) descrie în lucrarea sa *Das Heilige* (Sacru) **experiența întâlnirii omului cu Dumnezeu prin expresia „mysterium tremendum”, ceea ce poate fi tradus ca misterul care provoacă cutremurare, înfricoșare sau teamă.** Petru exprimă această trăire fundamentală a omului căruia i se descoperă Dumnezeu prin cuvintele „ieși de la mine, Doamne, că sunt om păcătos!” Întâlnirea cu sfințenia și atotputernicia dumnezeiască l-a condus la conștientizarea propriei micimi în fața lui Dumnezeu. Petru descoperă cine este Cel care se află înaintea lui, iar în urma întâlnirii se vede pe sine mult mai mic, altfel spus ajunge la smerenie. Smerenia este după părintele Placide Deseille rodul experienței slăbiciunii și a neputinței noastre, iar această experiență este fundamentală pentru viața duhovnicească.

Dumnezeu este însă după Rudolf Otto și **„mysterium fascinans”, mister care îl fascinează și copleșește pe om prin măreția Sa, iar astfel îl atrage.** În Evanghelia Iisus îl liniștește pe Petru, știind că tocmai făcuse experiența prezenței lui Dumnezeu, spunându-i: „Nu te teme”. Astfel, Dumnezeu îl atrage pe apostol aproape de El, spre a-l pregăti de misiunea vestirii Evangheliei la toate neamurile. Omul descoperă sfințenia lui Dumnezeu, se teme și vrea să se îndepărteze, însă Hristos transfigurează această teamă sfântă într-o chemare: „de acum înainte vei fi pescar de oameni”.

Această experiență a lui Dumnezeu între spaimă și atracție, teamă și fascinație, smerenie și dorință de a-l sluji se întâlnește atât în Sfânta Scriptură, cât și în viețile Sfinților, dar este trăită și în Sfânta Liturghie până astăzi. Spre exemplu, prorocul Isaia, după ce l-a văzut pe Dumnezeu în templul plin de fum înconjurat de serafimii care îi strigau sfințenia prin cuvintele „Sfânt, sfânt, sfânt este Domnul Savaot, plin este tot pământul de slava Lui!”, a zis: „Vai mie, că sunt pierdut! Sunt om cu buze spurcate și locuiesc în mijlocul unui popor cu buze necurate. Și pe Domnul Savaot l-am văzut cu ochii mei!” (Is 6, 1-4). Dumnezeu trimite în acea clipă un serafim cu un cărbune aprins să îi atingă buzele, care îi spune prorocului: „Iată s-a atins de buzele tale și va șterge toate păcatele tale, și fărădelegile tale le va curăți” (Is 6, 6-7). În urma acestei

trăiri a devenit cel mai mare proroc al vestirii venirii lui Mesia, fiind numit și Evanghelistul Vechiului Testament.

Această experiență ambivalentă o facem și noi astăzi în Sfânta Liturghie, căci corabia din care a vorbit Iisus mulțimilor preînchipuie tainic Biserica în care este vestită Evanghelia Sa și se primesc Sfintele Taine. **În Biserică Hristos nu vine doar alături de noi, ci intră prin Sfânta Împărtășanie în „adâncul nostru” și se unește cu noi.** În fața acestei taine omul se umple de teamă sfântă, ca nu cumva să primească Sfânta Împărtășanie cu nevrednicie. Pe de altă parte, nici un creștin nu dorește să plece de la Liturghie cu „mrejele goale”, fiind atras de sfințenia lui Dumnezeu. Soluția este să ne apropiem de Sfânta Împărtășanie în smerenie și cu conștiința nevredniciei cât de des putem, asemeni pescarilor din Evanghelie, spre a fi mereu împreună cu Hristos. În acest sens, preoții rostesc în Sfântul Altar în cele mai importante momente ale Sfintei Liturghii cuvintele „Dumnezeule, curățește-mă pe mine, păcătosul și mă miluiește!”, asemănându-se lui Petru care s-a simțit nevrednic ca Domnul să rămână în corabia lui. Iisus Însuși l-a scos din această dilemă prin încurajarea „nu te teme”, iar aceste cuvinte sunt adresate tuturor celor care vin în fiecare duminică să primească Trupul și Sângele Lui, să guste și să vadă cât de bun este Domnul!

Pr. Daniel Benga